

פטיש הפלאים ומגזרות הנייר של הדוד נחקה

הדוד נחום או נחקה, כפי שקראנו לו היה ציוני-סוציאליסט, איש 'השומר הצעיר'. עלה לארץ ישראל בשנות השלושים, חי בקיבוץ כפר מנחם, איש ישר דרך שנלחם על האמת שלו, בעל ידי זהב, רב אומן בכל מה שנגע בו. הוא פיסל וצייר, גזר מגזרות נייר מקסימות, בנה והרכיב ומה לא.

היה לו סטודיו שהקיבוץ תרם לו. הסטודיו שלו היה מרתף מלא מכל טוב.

נחקה היה קונה מנגנונים של שעונים ישנים ובונה סביבם שעונים מעוצבים אותם היה מעניק במתנה למכרים או בני משפחה. לי יש שעון כזה שבנה במיוחד בשבילי.

סמוך לפטירתו ביקרתי את נחקה במרתף שלו וביקשתי ממנו מזכרת.

נחקה אמר: 'קח מה שליבך חפץ'.

לקחתי פטיש קטן שהיה מונח שם.

הפטיש הזה מלווה אותי עד עצם היום הזה.

כל דבר שאני מתקן או בונה איתו יוצא מושלם, מלאכת מחשבת, כשאני מתקשה לתקן משהו אני שולף את פטיש הפלאים וזה עובד. 'פטיש הפלאים של נחקה' הפך לשם דבר במשפחה שלנו.

אהבתי את הדוד נחקה והייתי קרוב אליו.

מקצת ממגזרות הנייר של נחקה פרושות לפניכם.

חנן

"אנו אומרים לחנך את הנוער לחיים חלוציים,
לחיי הגשמה... כיצד נגיע לכך? האמנם יעלה
זרע זה על סלע צחיח, על רצפת אספלט?
גם אידאה זקוקה לקרקע תחוח בה תוכל
להעמיק שורשים".

ברל כצנלסון 1887-1944

"האדם הוא חלק מן הטבע. כל הטבע חי, כל היקום מלא חיים; כל דבר ודבר חי את חייו הוא - והסך-הכל מזה הם חיי כל הטבע. חיי האדם אינם גם כן אלא חלק מחיי הטבע. אין בטבע דבר, שיהא תמיד במצב אחד: הכל מתחלף ומשתנה לרגעים. גם באדם מתחוללים שנויים בכל רגע ורגע. בחומר של גופנו עובר החזיון של בניה והריסה, של התחדשות וחרבן - בלי הפסק."

יוסף חיים ברנר 1881-1921

"ובארץ היה אזור אחד, שכל עיני הישוב היו נתונות אליו תמיד, וכל הלבבות דפקו בחמימות, כשהזכירו את שמו. עוד מימי הישוב הראשונים, מאז התחילו עברים עוברים שוב בארץ, מירושלים, מיפו ומחיפה לטבריה ולצפת וראו בדרכם את עמק - יזרעאל, היה אזור זה כפינת קסם בעיניהם. אליו נצמדו מבטי עיניו של כל עובר דרך. וכשהיו האנשים חוזרים איש לביתו, היו מספרים בגיל ורעדה על העמק".

יהושע חנקין 1864-1945

אַאָמִינָה גַם בְּעֵתִיד
אַף אִם יִרְחַק זֶה הַיּוֹם,
אַךְ בּוֹא יְבוֹא - יִשְׂאוּ שְׁלוֹם
אַזּ וּבְרַכָּה לְאֵם מְלֵאָם.
שׂאוּל טֶשֶׁרְנִיחֻבְסְקִי 1875-1943

נחום (נחקה) רומבק (7.10.1910-21.1.1991)

נחום (נחקה) רומבק, אחיו של ירחמיאל עלה לארץ בשנת 1934 לקיבוץ כפר מנחם.

נחום היה בין יוזמי הקמת 'המשכן לאמנות' בעין חרוד. ראשיתו של המשכן כ'פינת אמנות', שנפתחה בעין חרוד בשנת 1938 בצריף עץ קטן, באטליה של הצייר המקומי חיים אתר (1902-1953) יוזם המוזיאון ומייסדו.

המשכן לאמנות היה המוזיאון הכפרי הראשון בארץ והראשון בתנועה הקיבוצית. בשנת 1948 הוחל בהקמת בניין הקבע בעיצובו של האדריכל שמואל ביקלס.

הבניין מכיל אגף ובו אוסף של יוצרים יהודים שהוכחדו בשואה מצרפת, פולין, גרמניה, אוסטריה, הולנד ובלגיה, יוגוסלביה ויוון.

נחום היה פסל מחונן, לצד עבודות הברזל הוא עיצב בקיבוצו כפר מנחם את עבודתו הגדולה 'שבעה תבליטי גטו ורשה' לזכר הוריו ואחיותיו שנרצחו ביער פונאר בידי הנאצים.

נחום גם יצר מאות מגזרות נייר המתארות את ראשית עבודת האדמה של החלוצים בקיבוץ.

חלק ממגזרות הנייר הקסומות של נחום מעטרות את חלקו השני של קובץ השירים 'יונים צחורות' של ירחמיאל.

אחים שניצלו מן התופת, עלו לארץ ישראל והקימו בתים לתפארת - אחד חי בעיר והאחר בקיבוץ, האחד אמן המילים והאחר אמן העיצוב והצורות.

הספר 'יונים צחורות' הוא זיכרון חי לשניהם.